

Piyano Dersi Öğretim Elemanlarının Müzik Öğretmeni Adaylarının Piyano Performansı Hakkındaki Görüşleri*

Views of The Piano Instructors on The Piano Performance of Music Teacher Candidates

Bilge Pirlibeylioğlu**
Özlem Akın Şişman

To cite this acticle/ Atıf için:

Pirlibeylioğlu, B. & Akın Şişman, Ö. (2017). Piyano dersi öğretim elemanlarının müzik öğretmeni adaylarının piyano performansı hakkındaki görüşleri. *Eğitimde Nitel Araştırmalar Dergisi*, 5(2), 29-46. [Online] www.enadonline.com DOI: 10.14689/issn.2148-2624.1.5c2s2m

Öz. Bu çalışmada piyano dersi öğretim elemanlarının, lisans üçüncü ve dördüncü sınıfta öğrenim görmekte olan müzik öğretmeni adaylarının piyano performanslarına ilişkin görüşlerini almak amaçlanmıştır. Bu nedenle araştırma temel nitel araştırmaya dayanmaktadır. Araştırmanın çalışma grubu, Ege Bölgesi'nde bulunan dört müzik eğitimi anabilim dalında 2014-2015 öğretim yılında görev yapan 12 piyano dersi öğretim elemanından oluşmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından hazırlanan görüşme formu kullanılmıştır. Verilerin analizinde betimsel analiz yönteminden yararlanılmıştır. Araştırmada altı tema altında analiz edilen bulguların ışığında, müzik öğretmeni adaylarının çoğunlukla istenilen piyano performansı düzeyine ulaşamadıkları ve piyano dersi öğretim programında işlevsel piyano becerilerine ve Türk ezgilerine daha fazla ağırlık verilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Piyano Performansı, Piyano Eğitimi, Müzik Eğitimi.

Abstract. The aim of the research to get the views of piano instructors on the piano performance of the music teacher candidates studying on the 3rd and 4th grade of the university. This research is based on basic qualitative research approach. The study consists of 12 piano instructors working the in the department of music education in Aegean region in 2014-2015 academic year. Data are collected by interview forms prepared by the researcher. The collected data is analyzed according to descriptive method and collected under six themes. The study shows that teacher candidates can't reach the expected piano performance. It is recommended to place more emphasis on functional piano skills and Turkish tunes.

Key words: Piano Performance, Piano Education, Music Education

Makale Hakkında

Gönderim Tarihi: 28.12.2016

Düzeltilme: 21.07.2017

Kabul Tarihi : 26.07.2017

* Bu araştırma 2015 yılında Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı Müzik Eğitimi Bilim Dalı'nda yüksek lisans tezi olarak gerçekleştirilen çalışmanın bir bölümünü içermektedir.

** *Sorumlu Yazar:* Arş. Gör., Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Anabilim Dalı, Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı, Ankara, Türkiye, e-mail: bilgepi@hotmail.com

Giriş

Türkiye’de müzik öğretmeni yetiştiren kurumların başında Eğitim Fakültelerinin Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalları (MEABD) gelmektedir. Bu kurumların öğretim programlarında piyano dersi zorunlu ders olarak yer almaktadır. Piyano, müzik öğretmenininde dersinde bir eşlik çalgısı olarak rahatlıkla kullanılabileceği çoksesli bir çalgıdır, dolayısıyla müzik öğretmeni adaylarının eğitiminde, piyano dersi oldukça önemli bir yere sahiptir. Piyano dersinde verilen eğitim sayesinde öğrencilerin seviyelerine uygun eserler ile piyano literatürünü tanımaları ve öğretmenlikte gerekli olacak çalım tekniğini kazanmaları sağlanmaktadır (Aydiner Uygun, 2012). Piyano eğitimi bireyin bilişsel, duyuşsal ve psikomotor becerilerinin tümünü kullandığı bir alandır. Çünkü piyano eğitimi gerekli teknik bilgileri anlama, müzikal yorum ve teknik beceriler gibi birçok unsur içermektedir.

MEABD’lerin öğretim programları içerisinde piyano eğitimi, üniversiteye göre değişiklik göstermekle birlikte, en az ilk iki öğretim yılı süresince zorunlu ders olarak yer almaktadır. MEABD’de verilen piyano eğitiminin ders içerikleri, Yüksek Öğretim Kurumu [YÖK] Müzik Öğretmenliği Lisans Programı’nın altında tanımlanmıştır. Bu tanımlara göre müzik öğretmenliği lisans programından mezun olan bir öğretmen adayının; temel teknik ve müzikal becerileri kazanmış, müzik dönemleri hakkında bilgiye ve belirli bir repertuara sahip ve ulusal eserleri ve okul şarkısı eşliklerini seslendirebilecek düzeyde olması beklenmektedir (YÖK, 2007). MEABD’lerdeki piyano dersleri genellikle bireysel dersler olarak yürütülse de, kimi zaman çeşitli sorunlardan (öğretim elemanı yetersizliği vb.) dolayı, iki veya daha fazla kişilik dersler biçiminde uygulamalar da görülebilmektedir. Buradan yola çıkarak, piyano derslerinde öğretim elemanının öğrenciyle birebir iletişime geçtiği ve öğrencinin gelişimini ilk elden takip ettiği söylenebilir.

Piyano, müzik öğretmeni adaylarının hem alandaki eğitimlerine destek olması açısından, hem de meslek hayatlarında öğrencilerine rahatlıkla eşlik edebilecekleri bir çalgı olma özelliğini taşıdığından, müzik eğitiminde çok önemli bir yere sahiptir. Öğrencilere temel müzik bilgi ve becerilerini kazandırmada, öğrencilerin ses eğitimlerinde, öğrencilere müzik biçimlerini öğretmede, eşlikleme yapma ve armoni çalışmaları yapmada kullanılabilecek en etkin çalgılardan biri piyanodur (Gün, 2014). Umuzdaş’a (2010) göre ise piyano, çoksesli olması, müziğin armonik yapısını anlamaya yardımcı olması ve eşlik yapmaya uygun olması bakımından müzik eğitiminin temelini oluşturmaktadır ve dolayısıyla öğrenciler tarafından etkin kullanılması gereken bir çalgıdır. Anlaşıldığı üzere müzik öğretmenliğinde piyano kullanımının amacı bir performans sanatçısı yetiştirmek değil, piyanoyu meslek hayatına yönelik kullanma becerilerini kazandırmaktır. Dolayısıyla müzik öğretmeni adaylarından piyanoda çok yüksek düzeyde eserler çalması beklenmemelidir. Öğrencinin seviyesi göz önüne alınarak, herhangi bir başarısızlık durumuyla karşılaşması önlenmelidir. Müzik öğretmenliğinde piyano eğitiminin amacı, piyano öğretimi ile öğrenciye piyano çalma davranışlarının kazandırılması ve bu sayede müzik öğretiminin gerektirdiği müzikal davranış ve birikimlerin geliştirilmesidir (Yokuş, 2005). Yönetken (1952’den akt. Say, 1996, s. 69) ise müzik eğitiminde piyanonun kullanımına ilişkin şu görüşleri sunmaktadır:

Müzik öğretiminde araç olarak kullanılmaya en uygun ve yararlı alet piyanodur. Bu çalgıda entonasyon zorluğu ve bozukluğu söz konusu olamaz, sabit perdelidir. Parmağın bastığı yerden (piyanonun akordu bozuk olmamak koşuluyla) doğru ses çıkar, aletin ses sınırları geniştir. Hem kadın (ya da çocuk), hem erkek ve hem aletlerin seslerini verebilen geniş ses yelpazesine sahiptir. Piyanoda her türlü ajilite mümkündür. Kısa değerlerde sesler kolayca çıkarılır. Armonik-polifonik karaktere sahiptir. Çok sesli kulak eğitimine en uygun alettir. Armonik eşlik çalgısıdır. Her çeşit çok sesli eserin redüksiyonu icra edilebilir. Koral ve orkestral eserler çalınabilir. Büyük eserlerin analizine elverişlidir. Edebiyatı zengindir.

Piyano eğitimi alan müzik öğretmeni adaylarından, aldıkları bu eğitim sonucunda belirli bir performans sergilemeleri beklenmektedir. Müziksel performansın içerisinde yer alan çalgı performansı; çalgıdan doğru ve temiz ses çıkarabilme, doğru bedensel duruş ve çalgıya hakimiyet becerilerinin sistemli bir şekilde bütün olarak kullanılması şeklinde tanımlanabilir (Atasoy Karaduman, 2015, s. 3). Piyano performansı teknik ve müzikal yorumlama becerileriyle bir bütün olarak düşünülmelidir. Piyano tekniği Ekinci (2004, s. 15) tarafından; insanın anatomik ve fizyolojik yapısına en uygun olan, eserleri gereksiz efor harcamadan kusursuz seslendirmesini sağlayan ve farklı dönem ve stil özelliklerini değişik tınılarla elde etmede kullanılan yol, yöntem ve becerilerin tümü olarak tanımlanmıştır. Çeşitli teknik becerileri kazanmış olmak, iyi bir müzikal yoruma sahip olabilmek için gerekli olsa da, bu durum her zaman iyi bir müzikaliteye erişilebileceği anlamına gelmemektedir. Bununla birlikte piyano tekniği kavramı da yalnızca hızlı ya da sesli çalmak şeklinde algılanmamalı; piyano tekniği içerisinde ritim, dinamik, artikülasyon vb. gibi unsurların da yer aldığı göz önünde bulundurulmalıdır (Gasımova, 2010, s. 100). Dolayısıyla iyi bir piyano performansı sergileyebilmek için, belirli teknik ve müzikal yeterliğe sahip olunması gerekmektedir. Müzikte performans ölçümleri için birkaç yol izlenmektedir. Bunlar; sürece bakarak ölçme, ürüne bakarak ölçme ve hem sürece hem ürüne bakarak ölçme olarak sıralanabilir (Saraç ve Şeker, 2010). Bu çalışmada, hem sürece hem ürüne bakarak ölçme yaklaşımına dayalı olacak şekilde görüş alınmıştır.

Yukarıda açıklandığı gibi piyano performansı, müzik öğretmeni adayları için önemli bir yere sahiptir ve piyano öğretim elemanları, müzik öğretmeni adaylarının piyano eğitimi sürecinin büyük bir parçasıdır. Bu çalışmada “MEABD piyano dersi öğretim elemanlarının, müzik öğretmeni adaylarının piyano performansı hakkındaki görüşleri nelerdir?” sorusuna yanıt aranmaktadır. Böylelikle müzik öğretmeni adaylarının eğitimlerinde önemli bir yere sahip olan piyano eğitiminden hangi düzeyde yararlanabildiklerinin anlaşılması amaçlanmaktadır. Bu çalışmanın müzik öğretmeni adaylarından beklenen piyano performansını, öğretim elemanlarının görüşleriyle aktarmak ve müzik öğretmeni adaylarına verilen piyano eğitiminde karşılaşılan zorlukları ortaya çıkarmak ve bu sorunlara çözüm önerileri üretebilmek adına önemli olduğu düşünülmektedir.

Yöntem

Bu çalışmada piyano dersi öğretim elemanlarının, müzik öğretmeni adaylarının piyano performansına ilişkin görüşlerini almak amacı güdüldüğünden, bu çalışma bir temel nitel çalışmadır. “Temel nitel çalışmalar tüm disiplin alanlarında ve pratikte uygulama alanlarında görülebilir... Veriler; görüşmeler, gözlemler ya da doküman analizi yoluyla toplanır.” (Merriam, 2013, s. 23). Bu çalışmanın temel nitel çalışma olarak ele alınmasının nedeni, görüşleri alınan piyano dersi öğretim elemanlarının, müzik öğretmeni adaylarının piyano performanslarını onların piyano eğitimi süresince doğrudan gözlemlemiş ve bu süreçte aktif biçimde yer almış bireyler olmalarıdır.

Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu; Adnan Menderes Üniversitesi, Dokuz Eylül Üniversitesi, Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi ve Pamukkale Üniversitesi MEABD’de 2014-2015 eğitim öğretim yılında piyano dersini yürüten öğretim elemanları oluşturmaktadır. Görüşme yapılacak öğretim elemanlarının seçiminde kolay ulaşılabılır durum örneklemeinden yararlanılmıştır. Bu örnekleme yöntemi araştırmacı için ulaşılması kolay ve yakın olan bir durumu seçmektedir ve nitel araştırmalarda yaygın olarak kullanılır (Yıldırım ve Şimşek, 2013, s. 141). Bu örnekleme yöntemine gidilmesinin nedeni, yapılan görüşmeler gönüllülük esasına dayandığından bazı öğretim elemanlarının görüşme yapmayı

kabul etmemiş olmasıdır. Araştırmada toplamda 4 üniversiteden 12 öğretim elemanı ile görüşme yapılmıştır. Görüşme yapılan öğretim elemanlarının dokuzu MEABD ve üçü konservatuvar mezunudur. Çalışma grubunun görev yaptıkları üniversitelere göre dağılımı aşağıda verilmektedir.

Tablo 1.*Çalışmaya Katılan Öğretim Elemanlarının Üniversitelere Göre Dağılımı*

Üniversite Adı	Öğretim Elemanı Sayısı
Adnan Menderes Üniversitesi	4
Dokuz Eylül Üniversitesi	2
Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	3
Pamukkale Üniversitesi	3
Toplam	12

Veri Toplama Aracı

Piyano öğretim elemanlarıyla yapılan görüşmelerde araştırmacı tarafından hazırlanan görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formu yöntemi, görüşme sırasında sorulacak olan soru veya konuları kapsar ve farklı kişilerden belirli konulara ilişkin bilgi almayı sağlar. Görüşme sırasında soruların belirli bir sıraya konması zorunlu değildir ve araştırmacı hem önceden hazırlanmış soruları hem de daha ayrıntılı bilgi almak amacıyla ek sorular sorabilir. Görüşme formu araştırmayla ilgili tüm boyutların ele alınmasını sağlayan bir yöntemdir (Yıldırım ve Şimşek, 2008). Öğretim elemanlarıyla yapılan yüz yüze görüşmelerde yarı-yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır.

Görüşme formu hazırlanırken öncelikle piyano performansına ilişkin kaynaklar incelenmiş, ardından bu bilgilere dayanarak altı adet açık uçlu soru hazırlanmıştır. Daha sonra bu açık uçlu sorulara ilişkin, iki müzik eğitimi ve bir eğitim bilimleri uzmanından görüş alınmış ve soruların görüşme amacına uygun olduğu belirlenmiştir. Üç öğretim elemanı ile yapılan ön görüşmelerden elde edilen bulgular ışığında, görüşme formuna bir açık uçlu soru daha eklenmiş ve toplamda yedi açık uçlu soru oluşturularak, görüşme formuna son şekli verilmiştir (Ancak görüşme sorularından biri bu çalışmanın amacına uygun olmadığından, bu soruya ait veriler, bu araştırmaya dahil edilmemiştir). Bu çalışmada yer alan görüşme sorularına aşağıda verilmiştir:

- Öğrencilerinizin piyano performansı sergilerken teknik gereklilikleri yerine getirmeleri hakkında ne düşünüyorsunuz?
- Öğrencilerin piyano performansı sergilerken, çaldıkları eserin gerektirdiği müzikal yorumu yeterince yansıtabilmelerine ilişkin düşünceleriniz neler?
- Öğrencilerinizin, derste gösterdikleri piyano performansını topluluk önünde ya da piyano sınavlarında sergileyebilmeleri konusunda ne düşünüyorsunuz?
- Öğrencilerinizin lisans öğrenimleri süresince piyano performansı açısından gelişimlerini nasıl değerlendiriyorsunuz?
- İdeal müzik öğretmeninden beklenen piyano performansının tanımı sizce nedir?
- Sizce öğrencilerin piyano performanslarını geliştirebilmek adına neler yapılabilir?

Veri Toplama Süreci

Öğretim elemanlarıyla yapılan bireysel görüşmeler, kendi rızaları doğrultusunda ses kayıt cihazı ile kayıt altına alınmıştır. Görüşmelerin başında kendilerine, görüşmenin ortalama 45 dakika süreceği bildirilmiş ve görüşmenin amacı doğrultusunda bilgilendirme yapılmıştır.

Tablo 2.

Görüşme Dağılımı Tablosu

Görüşme				
Öğretim elemanı	Yeri	Yapılış Şekli	Süresi	Görüşmenin Yapıldığı Ay
Jale	İlgili öğretim elemanı odası	Bireysel	42 dk	Mart 2015
Ayşe	İlgili öğretim elemanı odası	Bireysel	38 dk	Mart 2015
Zeynep	İlgili öğretim elemanı odası	Bireysel	50 dk	Mart 2015
Ahmet	İlgili öğretim elemanı odası	Bireysel	45 dk	Mart 2015
Serap	İlgili öğretim elemanı odası	Bireysel	64 dk	Mart 2015
Kemal	İlgili öğretim elemanı odası	Bireysel	51dk	Mart 2015
Tamer	İlgili öğretim elemanı odası	Bireysel	37 dk	Mart 2015
Burak	İlgili öğretim elemanı odası	Bireysel	40 dk	Mart 2015
Nalan	İlgili öğretim elemanı odası	Bireysel	52 dk	Mart 2015
Cemal	İlgili öğretim elemanı odası	Bireysel	41 dk	Mart 2015
Aslı	İlgili öğretim elemanı odası	Bireysel	55 dk	Mart 2015
Zafer	İlgili öğretim elemanı odası	Bireysel	39 dk	Mart 2015

Verilerin Analizi

Araştırma verilerinin analizinde betimsel analiz yöntemi kullanılmıştır. Görüşmelerden elde edilen ses kayıtları öncelikle bilgisayar ortamına yazılı olarak aktarılmış, ardından görüşme sürecinde kullanılan sorular dikkate alınarak araştırmacı tarafından düzenlenmiştir. Görüşme yapılan piyano dersi öğretim elemanları Jale, Cemal... şeklinde kodlanmıştır. Nitel veriler altı tema altında analiz edilmiştir.

Yapılan betimsel analizde temalar sırasıyla *teknik yeterlik, müzikal yeterlik, topluluk önünde performans sergileme, piyano performansı gelişimi, müzik öğretmeninden beklenen piyano performansı ve piyano performansını geliştirme* adları altında verilmiştir.

Betimsel Analiz Temaları

Şekil 1. Betimsel analiz temaları.

Bulgular

Öğretim elemanlarının görüşleri, temalar çerçevesinde sınıflandırılarak, ilgili yerlerde doğrudan alıntılara yer verilerek sunulmuştur.

Teknik Yeterlik

Araştırmada ilk olarak öğretim elemanlarından, öğrencilerinin piyano performanslarını teknik açıdan değerlendirmeleri istenmiştir. Öğretim elemanlarının görüşleri; öğrencilerin büyük bir kısmının piyano performansında teknik yönden zayıf oldukları yönündedir. Görüşmeye katılan 12 piyano öğretim elemanından dokuzu öğrencilerin teknik gereklilikleri yeterince yerine getiremedikleri, üçü ise istenilen teknik yeterliğe sahip oldukları görüşlerini bildirmişlerdir. Öğretim elemanlarının bu konuya ilişkin görüşlerinin birkaçına aşağıda yer verilmiştir:

Öğrencilerin bu konuya dikkat ettiklerini düşünüyorum çünkü derslerde sürekli üzerinde duruyorum. Onlar da gereken özeni gösteriyorlar. Bir problem yaşamıyorum yani genellikle bütün kurallara uyuyorlar.

Teknik gereklilikleri de çok yerinde değil; gerek eserin analizinde veya etüdün analizinde olsun, gerekse doğru beden duruşu olsun bunlarda çok fazla bir teknik düşünceye sahip olduklarını sanmıyorum.

GSL'den (güzel sanatlar lisesi) gelen çocukların pedal kullanımı ya da duruş-oturuş ya da müziğe karşı olan birikimlerini görmek çok mümkün olmuyor. Tam tersine hiç müzikle alakası olmamış, yeni gelmiş bir öğrenciyi işlemek, onları düzeltmekten çok daha kolay oluyor. Maalesef bu üzücü bir şey ama, maalesef öyle.

Bu söylemlerde öğretim elemanları özellikle pedal kullanımında, eserin ait olduğu döneme ait teknikleri seslendirmede, deşifrede, artikülasyon tekniklerini seslendirmede ve parçayı akıcı bir biçimde çalmada sorunlar yaşandığını; öğrencilerin çalgı hakimiyetlerinin düşük düzeyde olduğunu belirtmişlerdir. Araştırmada öğretim elemanlarının tümünün, GSL'den gelen öğrencilerin doğru olmayan teknik alışkanlıklar sergilediklerini belirtmesi dikkat çekicidir. Öğretim elemanlarının tümü GSL'den getirilen yanlış teknik alışkanlıkları düzeltmenin oldukça zor olduğunu, hatta bazı durumlarda düzeltilemediğini vurgulamışlardır. Öğretim elemanları; GSL'de *kalifiye olmayan öğretmen faktörü, yöresel farklılıklara ilişkin olarak farklı öğretim programlarının işlenmesi ve GSL sınavlarına giren öğrencilerin profil farklılıklarının* bu liseleri amacından çıkarttığını ve dolayısıyla verilen piyano eğitiminin de kalitesinin düştüğünü belirtmişlerdir. Düz liselerden gelen öğrenciler için ise öğretim elemanları, 18 yaşın çalgı çalmaya başlamak için geç bir yaş olduğunu, bu nedenle teknik

açından sıkıntılar yaşanabildiğini, ancak bir müzik öğretmeninden beklenen piyano performansının yaş faktörüne rağmen yerine getirilebileceğini düşündüklerini belirtmişlerdir.

Müzikal Yeterlik

Öğrencilerin piyano performansında müzikal yorumlarını değerlendirmeleri istenen öğretim elemanları, teknik eksikliklere sahip öğrencilerin müzikal yorumlarının da bu durumdan etkilendiğini, öğrencilerin büyük bir kısmının müzikal yorumu yansıtmada sıkıntı yaşadıklarını vurgulamışlardır. Görüşmeye katılan 12 piyano öğretim elemanından 10'u öğrencilerin müzikal yorumu yeterince yansıtamadıkları, ikisi ise öğrencilerin müzikal yorumlarından memnun olduklarını belirtmişlerdir. Öğretim elemanlarının bu konuya ilişkin görüşlerine aşağıda yer verilmiştir:

Genelde bizim öğrencilerimiz nota üzerinde yazılan nüanslara dikkat ediyorlar işte piano, forte gibi. Mesela cümleme ve bağlarla ilgili bilgileri daha az ve onları çok da gerekli görmüyorlar.

Orada çok eksik var çünkü teknik konuları halledene kadar, yoruma zaman kalmıyor, dönem bitiyor... Öğrenci ya parmak numaralarıyla, ya dizinin sonunu getirmekle cebelleşiyor, şöyle bir yorum katayım diyen yok.

Müzikal yorum benim öğrencilerim için çok uzak bir kavram. O müzikal yorum düzeyine erişmek için öncelikle çok müzik dinlemek gerekiyor... Ben öyle bir müzik dinleme kültürüne sahip olduklarını çok sanmıyorum. O yüzden de müzikal yorum yapmak konusunda da çok fazla bilgiye sahip olduklarını düşünmüyorum.

Müzikal yorum maalesef en sonda kalıyor... İlk hedefleri hep nota çıkarmak, dersi geçmek. Ama onun öyle olmadığını benim öğrencilerim 3.-4. sınıfta anlıyor ve ben müzikalitelere memnunum kendi öğrencilerimin.

Müzikalite zaten müzik dinlemekle doğru orantılı, paralel bir şey. Öğrencilerin dinlediği müzik de ortada...Dolayısıyla müzikalitede bir düşüş var.

Ya bu dediğin [müzikal yorum] çok komplike bir şey. Armoni, müzik biçimleri, işitme dersini çok iyi anlaması lazım...derste öğrendiği hiçbir şeyi kullanamıyor ya da öğrenemiyor.

Çoğu öğrencide ben o müzik hissiyatını hissediyorum, o müzik duygusu olduğuna inanıyorum. Bunu ortaya çıkarmak için gerekli performansı göstermelerini sağlamak lazım.

Teknik konulara hakim olmadıkları için müzikal yorum olmuyor. Yani öğrencilerimizin çoğu tek, dümdüz bir çizgiyle eserleri çalışıyorlar, etütleri-eserleri öyle çalışıyorlar... Maalesef müzikal yorumlama kısmı çok çok zayıf.

Öğretim elemanları öğrencilerin piyano eserlerini müzikal anlamda tam anlamıyla yorumlayamadıklarını söylemişlerdir. Bu durumun nedenlerinin öğrencilerin; teknik anlamda gelişmemiş olmaları, iyi bir müzik dinleme alışkanlığına sahip olmayışları, dinledikleri müzik türleri, armoni-müzik biçimleri-ışitme gibi temel müzik dersleriyle piyano dersini ilişkilendiremeyişleri ve sanatsal yönlerinin zayıf oluşu olabileceğini belirtmişlerdir. Öğrencilerinin müzikal yorumundan memnun olduklarını belirten öğretim elemanlarının dahi öğrencilerin öncelikli amaçlarının eseri teknik anlamda ortaya çıkarmak olduğunu belirtmiş olmaları göze çarpmaktadır. Öğretim elemanları, öğrencilerin çoğunlukla müzikal yorum bağlamında yalnızca notada yazılı olan nüansları yerine getirmeye çalıştıklarını, müzikal biçim ve cümlelemelere, eserin dönemine uygun yorumsal özelliklere dikkat dahi etmediklerini vurgulamışlardır. Burada teknoloji etmeninin avantajları olduğu kadar

dezavantajları da olduğunu söyleyen öğretim elemanları, öğrencilerin internet ortamından izledikleri videolarda çalan virtüözlerin müzikal yorumlarını taklit etmeye çalıştıklarına ve başaramadıklarında ise motivasyon kaybı yaşadıklarına dikkat çekmişlerdir.

Topluluk Önünde Performans Sergileme

Öğrencilerin topluluk önünde gösterdikleri piyano performansına ilişkin görüşleri sorulan öğretim elemanlarından 10'u öğrencilerin topluluk önünde çalmaktan kaçındıklarını, ikisi ise öğrencilerin topluluk önünde çalmayla ilgili sıkıntı yaşamadıklarını bildirmişlerdir. Öğrencilerinin topluluk önünde çalmaktan kaçındığını belirten öğretim elemanlarının çoğu bu durumun, öğrencilerin piyanoda yetersiz olmasından kaynaklandığını, bazıları ise yeterince çalışma yapmadıkları için yoğun kaygı yaşadıklarından ortaya çıktığını düşünmektedirler. Olumlu görüş bildiren öğretim elemanları ise öğrencilerin eğitimlerinin ilk yıllarında sahneye çıkmaktan kaçındıklarını, ancak zamanla topluluk karşısında çalmaya alıştıklarını bildirmişlerdir. Öğretim elemanlarının bu konudaki olumlu ve olumsuz görüşlerine aşağıda yer verilmiştir:

Ne yazık ki bizim öğrencilerimiz odaya birisi girdiğinde bile heyecanlanmaya başlıyorlar... Bu konuda bizim öğrencilerin iyi olmadığını düşünüyorum... Topluluğa çalmaktan kaçınıyorlar ve kaçındıkları için durum daha kötü hale geliyor.

Defalarca prova yaptığımız için zorlanmıyorlar. Biz her yıl zaten rutin yıl sonu konseri yapıyoruz. Çocuklar o yüzden bunun heyecanını yaşıyorlar, alışıklar. Başta bu heyecanı teslim ediyorlar... daha sonra çok güzel çalışıyorlar.

Yüksek derecede kaygı yaşadıklarını düşünüyorum, eser basit de olsa zor da olsa o kaygıyı yaşıyorlar ve bu kaygı onların performansını ciddi derecede bozuyor. Ben bu durumun, performansa yeterli hazırlık yapılmamasından kaynaklandığını düşünüyorum.

Genellikle performans konusunda istekli olmuyorlar. İstiyorlar, ama yapamıyorlar öyle bir durum var. Çıktıklarında da istedikleri kadar başarılı olamıyorlar, işte performans kaygısı, heyecana alışık olmadıkları için, bir iki kere fırsat olduğu için problemler yaşıyor.

Çoğu ben olmadan [topluluk önünde] çalamaz durumdalar... Komisyonu bırak yani ikinci birine, annesine çalamaz durumda yani mesela böyle çocuklar var. Biraz bu konuda deneyim eksiklikleri var bence.

Birçok öğrencinin başaramama sebebi çalgıdaki yetersizliği diye düşünüyoruz biz... Yani yine yetersiz olmanın verdiği panik, birilerinin karşısında çalmasına ya da sınavda çalmasına engel öğrencilerin.

Öğrenciler topluluk önünde performans sergilemekten kaçınıyorlar. Mesela 30 öğrenciden ancak beşi bu konuda yeterli ve hevesli oluyor. Diğerleri bunu yapabilecek düzeye sahip olsa da kendilerine güvenmedikleri için kaçınıyorlar.

Bazı öğretim elemanları, öğrencilerinin yalnızca topluluk önünde çalarken değil, yanlarında tek bir kişi dahi olsa heyecanlandıklarını dile getirmişlerdir. Bu durumu öğrencilerin eleştirilme kaygısına bağlayan öğretim elemanları, hatanın kendilerinden kaynaklı olabileceğini, çünkü öğrencilere olumlu dönütlerden ziyade, olumsuz dönütler verdiklerini; dolayısıyla öğrencilerin gergin hale geldiklerini belirtmişlerdir. Aynı zamanda öğretim elemanlarının çoğu, öğrencilerin MEABD'yi seçerken, müziğin bir performans sanatı olduğunu göz ardı ederek, bilinçsiz davrandıklarına dikkat çekmişlerdir. Öğrencilerin büyük bir kısmının, müziğin ancak paylaşıldığında anlamlı olduğunu ve bir müzik öğretmenin sürekli olarak performans sergilemesi gerekliliğini önemsemediklerini belirtmişlerdir.

Piyano Performansı Gelişimi

Öğretim elemanlarına, öğrencilerin lisans eğitimleri süresince piyano performansı açısından gelişimleri hakkındaki düşünceleri sorulmuştur. Öğretim elemanlarından 10'u öğrencilerin yeterli gelişimi gösteremediklerini, ikisi ise öğrencilerin gelişimlerinden memnun olduklarını belirtmişlerdir. Öğrencilerin piyano performansı açısından teknik ve topluluk önünde çalma alanlarında az da olsa gelişim gösterdikleri, ancak özellikle müzikalite açısından neredeyse hiç gelişim göstermediklerini belirten öğretim elemanları; öğrencilerin çoğunluğunun hedeflenen düzeye ulaşmadan mezun olduklarını vurgulamışlardır. Bu konudaki öğretim elemanlarının görüşlerinden örnekler aşağıda verilmiştir:

Hedeflenen düzeye ulaşamıyoruz, yaklaştığımızda ancak mutlu oluyoruz. Bazıları topluluk önünde çaldıkça gelişiyor, ancak diğer konularda %50'si en fazla gelişebiliyor.

Bir şeyler öğreniyorlar, geldikleri gibi gitmiyorlar ama tatmin edici bir gelişim göstermiyorlar.

[Piyano performansı gelişimlerinin] çok çok yavaş olduğunu düşünüyorum ben yani çok daha iyisini yapabilecek düzeyde olduklarını biliyorum ama işte türlü nedenlerden dolayı çok fazla bu işin üzerine eğilmediklerini düşünüyorum.

Çok fazla beklentilerimizi karşılamıyorlar.

Genel olarak çok ciddi bir ivme yok diyebilirim. Hatta lise seviyelerindeki şeyleri çalıp mezun olan bir sürü öğrenci oldu, biliyorum yani.

Çok büyük bir başarı elde ettiğimizi söylemek mümkün değil. Eğer öyle olsaydı bu çocuklar, bu çalgıları mesleki yaşamlarında gümbür gümbür kullanırlardı. Eğer ben bir müzik öğretmeni anneden, "Kendimden utanıyorum. Çocuğumun çaldıklarını çalamıyorum." gibi bir söz duyuyorsam, konuşmanın çok manalı olduğunu düşünmüyorum.

Ben buradan dört sene sonunda çıkıp da müzik öğretmeni olarak iyi piyano performansı sergileyecek öğrenciler olduğuna inanıyorum.

Burada öğrencilerin teknik ya da müzikal anlamda ya da bir yerlerde bir şey çalma, ifade etme anlamında çok büyük gelişmeler sağladığını söyleyemeyiz... çoğu öğrencinin dersi geçmek için yeterli ortalamayı yakalayıp gittiklerini söyleyebiliriz. Çok parlak şeyler söyleyemeyeceğim.

Öğrencilerin hedeflenen gelişimi yakalayamadığını belirten öğretim elemanları bu sorunun kaynağının, öğrencilerin çalışma disiplinlerinden ve eğitim programının müzik öğretmenliğinin amaçlarına uygun çıktılar sağlayacak şekilde düzenlenmemiş olduğundan kaynaklandığını belirtmişlerdir. Öğrencilerin çalışma disiplinini sorgulayan öğretim elemanları; öğrencilerin düzenli çalışma prensibine sahip olmadıklarını, genellikle konser ya da sınavlardan birkaç gün önce eserlere çalışmaya başladıklarını, piyanoda gerekli olan egzersizleri düzenli olarak yapmadıklarını ve bu durum sonucunda piyanoda yeterli düzeye ulaşamadıklarından ötürü kaygı yaşadıklarını ve sahneye çıkmak istemediklerini söylemişlerdir. Eğitim programını sorgulayan öğretim elemanları ise; program çıktılarının müzik öğretmeni yetiştirmekten ziyade, performans sanatçısı yetiştirmeye yönelik olduğuna, bir müzik öğretmenin sahip olması gereken işlevsel piyano becerilerini (piyanoyla eşlik, koroyla yapılan uygulamalarda piyano kullanımı gibi) geliştirmeye yönelik olmadığına dikkat çekmişlerdir. Aynı zamanda piyano öğretim programında Türk ezgilerine çok az yer verilmiş olduğunu düşünen öğretim elemanları, aslında Türk ezgileri içeren eserlere yoğunlaşılması gerektiğini, çünkü öğrencilerin bu ezgilere aşina olduklarını ve bu ezgilerle çalışmaktan daha fazla keyif aldıklarını düşünmektedirler.

Müzik Öğretmeninden Beklenen Piyano Performansı

Bu tema altında öğretim elemanlarından, ideal bir müzik öğretmeninden beklenen piyano performansının tanımını yapmaları istenmiştir. Öğretim elemanlarının büyük bir kısmı piyanoyla eşlik becerilerine kesinlikle sahip olunması gerektiği yönünde görüş bildirmişlerdir. Öğretim elemanlarından 10'u öğrencilerin, en azından duyduğu basit ezgilere sağ ve sol elle doğaçlama eşlik yapabilecek düzeyde armoni ve klavye bilgisine sahip olması gerektiğini dile getirmişlerdir. Aynı zamanda müzik öğretmenleri öğrenci korolarıyla sıkça çalıştığından, piyanoda ses açma egzersizlerini uygulayabilecek kadar klavye bilgisine sahip olunması gerektiğini belirtmişlerdir. Bununla birlikte bir müzik öğretmenin çalıştığı bölgede piyano çalgısını tanıtacak düzeyde küçük performans sergilemesinin zevk eğitimine katkı sağlayacağı düşünülmektedir. 10 öğretim elemanı, piyanonun çok sesli bir çalgı olmasından ve ses gürlüğü sayesinde sınıf hakimiyetine katkıda bulunduğundan ötürü, bir müzik öğretmene en fazla yardımcı olacak çalgının piyano olduğu yönünde görüş bildirmişlerdir. Bu görüşlerden bazıları aşağıda verilmiştir:

Piyano çalgısını aktif olarak kullanacak, eşlik yapabilir düzeyde olacak, belki törenlerde, konserlerde bunu icra edecek, hem çok sesli müziği duyuracak, bununla ilgili gelişim sağlayacak. Dolayısıyla müzik öğretmenin iyi düzeyde piyano çalması gerektiğini düşünüyoruz.

Okul şarkılarına, halk türkülerine ya da aslında (kültüründe) ne varsa ona eşlik edebilmeyi öğrenecek düzeyde piyano çalması gerekiyor.

Ben piyanonun anaçalğı olduğunu düşünüyorum. Yani her müzik öğretmenin piyano çalgısıyla tanışması gerektiğini; orta seviyelerde temel davranışları kazanması, belirli bir ifadeye sahip olması ve eşlik gibi farklı yönlerde de bu çalgıyı kullanması gerektiğini düşünüyorum.

Öğretim elemanlarından ikisinin ise bir müzik öğretmenin piyanoda iyi bir performans sergilemesinin gerekli olmadığını bildirmesi dikkat çekicidir. Bireysel çalgısı piyano olmayan bir müzik öğretmeninden, ikinci bir çalgıda performans göstermesini beklemediklerini, bunun yerine bireysel çalgısında iyi olmasını ve öğrencilerine müziği sevdirmesini tercih ettiklerini belirten öğretim elemanlarının söylemleri şöyledir:

Yani benim için önemli olan bireysel çalgısında oturuşuyla, tutuşuyla, her şeyiyle sağlam olsun, ikinci branşı [çalgıyı] ben beklemem. Piyano zor bir branş ve anadali örneğin keman olan birinden fazla bir piyano performansı beklemem.

Gerçeği konuşacak olursak, piyanonun gerçek hayatta çok fazla karşılığı yok, dolayısıyla bence iyi bir müzik öğretmeni bulunduğu yerdeki çocuğa müzik sevgisini aşılayabilen öğretmendir, minimal düzeyde o çocuğu bir sonraki seviyedeki müzik eğitimi olanaklarına ısındırmalıdır.

İdeal müzik öğretmenin piyano performansını tanımlamaları istenen öğretim elemanları bu soruyu cevaplarırken öncelikle, amacı müzik öğretmeni yetiştirmek olan MEABD'de öğrenim gören öğrencilerden beklenen piyano performansının tanımının yapılması gerektiğini belirtmişlerdir. Öğretim elemanları bu öğrencilere, gerek sınavlarda çalmaları beklenen eserlerle (baraj parçalarıyla), gerekse piyano derslerinde kazandıkları becerilerin eşlik yapabilme becerileriyle ilişkilendirilmemesi sonucunda, performans sanatçısıymışçasına muamele edildiğini ifade etmişlerdir. Sınavlarda çalmaları beklenen eserlerin, seviyesi düşük olan öğrencilerin zorlanmasına ve motivasyon kaybı yaşamasına neden olduğunu ve piyano dersi öğretim programında, bir müzik öğretmeninden beklenen en önemli özellik olarak belirttikleri, eşlik yapabilme becerisinin geri plana atıldığını belirtmişlerdir. Öğretim elemanlarının görüşlerine aşağıda yer verilmiştir:

Piyanoyu bence müzik öğretmenliğinde solistlikten ziyade daha eğitim amaçlı kullanmak lazım. Bence şöyle olmalı mesela bir öğrenci anaçalgısında çaldığı eserin piyano eşliğini kendisi yapabilmeli, gideceği yörenin müziğini de çalmalı o kültürü kazanmak istiyorsa, batı müziğini zaten çalmalı... Dolayısıyla buna yönelik etkinlikler de piyano dersinin içinde aktif olarak kullanılmalı.

Bir kere okul şarkılarına eşlik yapamayan bir müzik öğretmeni mezun ediyorsak, kendimizde bir takım suçlar aramalıyız diye düşünüyorum. En azından okul şarkısına eşlik yapabilmeli... Ufak okul parçalarına eşlik yazabilmeleri lazım.

Hangi seviyede olursa olsun temel davranışları kazanmış, belirli bir orta seviyede olmalı ve piyanodaki bu kullanımları eşlik yapabilmeye yönüne doğru yönlentmeli. Yani burada [üniversitede] sadece bir dönemde eşlik dersi var biraz daha fazla olmalı. Çünkü böyle çalıştırdığımızda bu yetenek gelişir... Öğrencilerimizi bunlara doğru yönlendirmek lazım.

Öğretim elemanlarının çoğunluğunun görüşlerine göre müzik öğretmeni piyano performansı özellikle okul şarkılarına eşlik yapabilecek, öğrencilerine koro çalışmaları yaptırabilecek ve kısa dinletiler düzenleyebilecek seviyede olmalıdır. Öğretim elemanları eşlik yapma boyutunda yalnızca okul şarkılarına değil, yöredeki çeşitli türkü ve eserlere de eşlik yapabilecek becerilere sahip olunması gerektiğini, bu sayede yöre insanlarına müziği ve sanatı sevdirmenin de önünün açılacağını vurgulamışlardır.

Piyano Performansını Geliştirme

Bu tema altında öğretim elemanlarına, öğrencilerin piyano performanslarını geliştirmek adına neler yapılabilir sorusu yöneltilmiştir. Bu soru üzerine öğretim elemanları öncelikle, öğrencilere çalışma disiplini kazandırılması gerektiğini belirtmişlerdir. Öğrencilerin çoğunluğunun çalışma noksanlığından veya yanlış çalışmadan kaynaklanan teknik ve müzikal sorunlar yaşadığını belirten öğretim elemanları, öğrencilerin her gün düzenli bir biçimde piyano çalışma disiplini kazanmaları gerektiğini, çalışma süresinin ise bireysel farklılıklara bağlı olarak değişebileceğini belirtmişlerdir. Öğretim elemanları, öğrencilerin kendi performanslarını kaydedip inceleyerek, videoyla geri bildirim almalarının da yararlı olabileceğini belirtmişlerdir. Öğretim elemanları aynı zamanda öğrencilerin piyano çalmaya karşı isteksiz olduklarını çünkü piyano çalmayı ileriki meslek hayatlarında bir gereklilik olarak görmediklerini ve bu yüzden çalışmak istemediklerini, kendilerinin de buna karşılık öğrencilerin motivasyonlarını yükseltmeye çalıştıklarından bahsetmişlerdir. Öğrencilerin motivasyonlarını yükseltmek adına onlarla, bir müzik öğretmenin piyano çalabiliyor olmasının gerekliliğini anlatan konuşmalar yaptıklarını, aynı zamanda derste öğrencilerin isteklerini göz ardı etmeyerek, onların çalmayı istedikleri eserlere de yer verdiklerini belirtmişlerdir. Öğrencilerin Türk ezgileri de çalmak istediklerini, ancak bu konuda yeterli kaynak olmadığını belirten öğretim elemanları, klasik batı müziğinin elbette öğrenilmesi gerektiğini, ancak buna karşılık esasen kendi müziğimizi piyano derslerinde kullanmamız gerektiği görüşündedirler. Öğrencilerin yetiştikleri kültürle birlikte Türk ezgilerine aşina olduklarını ve bu ezgileri çalmaktan hoşlandıklarını belirten öğretim elemanları, Türk ezgilerini içeren eserlerden oluşan piyano literatürünün çok kısıtlı olduğunu, geliştirilmesi gerektiğini ve piyanoya başlangıç aşamaları için de Türk ezgilerinden oluşan piyano metotlarına ihtiyaç olduğunu belirtmişlerdir. Piyano derslerine ön koşul getirilmesi gerektiğini, çünkü piyano eğitiminin aşamalı olarak ilerlemesi gerektiğini belirtmişlerdir. Aynı zamanda öğrencilerin topluluk önünde çalma korkularını yenebilmek adına, sıklıkla konser ve dinletiler düzenlenmesi ve piyano sınavlarının komisyon önünde yapılması gerektiğini belirtmişlerdir. Öğretim elemanlarının öğrencilerin piyano performansını geliştirmek için neler yapılabileceği hakkındaki görüşlerine aşağıda yer verilmiştir:

Ön koşul getirildiğinde piyano dersi daha çok önem kazanacak, bunun sayesinde öğrenciler daha fazla çalışmaya başlayacaklar ve çalışmalarının sonucunda daha iyi performans sergilemeye başlayacakları için topluluk önünde çalmaktan da kaçınmamaya başlayacaklar.

Yıkıcı eleştiriden uzak durmaya çalışıyoruz. Neyi nasıl yapması gerektiğini, nasıl çalışması gerektiğini anlatıyoruz... Ben mesela motive etme konusunda mutlaka nasıl çalışması gerektiğini gösteriyorum ve başaramayacağını düşündüğü pasajları özellikle çalışıyoruz... Kendilerini kaydetmeleri ve izlemeleri çok önemli, piyano çalarken nasıl bir şekilde büründüklerini kendileri görmeliler.

Her gün çalışmalarını öneriyorum. Çünkü bu spor gibi, fiziksel kaynaklı ve beyne her gün hatırlatılması gereken bir şey... Öğretmenin tavrının ve onun isteklerini gözetmesinin önemli olduğunu düşünerek ona göre davranıyorum ve ne ben problem çekiyorum ne öğrenciler.

Ufak konserlere devam etmek gerekir, ildeki ve il dışındaki konserlere ağırlık vermek gerekir. Liselere gidilebilir, öğrencilere piyano tanıtılabilir, GSL'ye, derneklere gidilebilir.

Çok egzersiz yapmaları, tuşeye hakim olmaları gerekiyor. Piyano edebiyatını iyi bilmeliler. Ve piyano öğretimi-teorik ve piyano çalma-uygulama kısmının beraber ilerlemesi gerektiğini düşünüyorum.

Bu çalgının müziğin temel direklerinden biri olduğunu ve mesleki yaşamında ne işine yarayacağını öğrenciye anlatıldığında, bu örneklendiğinde ve bu örnekler öğrenciye de yaptırıldığında ve çaldırıldığında öğrenci çok daha mutlu. Kendi ürettiği sürece mutlu öğrenci.

Bir kere bol bol topluluk önünde çalma gayretinde olmak gerekir. Sergi aşamasına gelmiş eserlerini başka hocalara, arkadaşlarına çalması gerekir, kendi kendine değil. En önemlisi kişinin bir kere çalgısına hakim olması için iyi bir çalışma yolu sergilemesi ve dolayısıyla bu tür organizasyonlarda, konserlerde rahat bir şekilde çıkıp bu eylemi gerçekleştirmesi gerekir. Yani bol bol bu aktiviteyi gerçekleştirmek gerekir.

Öğretim elemanlarının dikkat çektiği bir başka konu ise piyano eğitimcilerinin eğitilmesi gerekliliğidir. Türkiye'deki piyano eğitimcilerinin piyano pedagojisi hakkında fazla bilgiye sahip olmadığını ve piyano pedagojisine ilişkin derslere müzik eğitimi anabilim dallarında yeterince yer verilmediğini belirtmişlerdir. Aynı zamanda bazı öğretim elemanları, her bir öğrenciye ait gelişim dosyaları oluşturulması gerektiğini; böylelikle öğrencilerin piyano eğitimi, diğer eğitim durumlarıyla birlikte takip edilerek, gerekli müdahalelerin zamanında yapılabileceğini düşünmektedirler. Bu öğretim elemanlarının görüşleri aşağıda verilmiştir:

Şimdi mesela her çalgı öğretmenin, eğitim psikolojisinden anlaması gerekir... belli kavramların ne olduğunu; özgüven, özyeterlik, performans kaygısı bunların doğru şekilde konumlandırılması gerekiyor her öğretmene. Öğretmenler her öğrenci hakkında bir profil çıkarmalı ve diğer öğretmenlerle de paylaşmalı.

Gerekirse piyano eğitimcileri eğitilmeli. Bu işi bilen, gerçekten bir çocuğun nasıl piyano öğrenmesi gerektiğini bilen kim varsa çağırılıp bir hizmet içi eğitim düzenlenebilir. Çünkü çocukların bireysel farklılıklarının ne olduğundan haberi yok eğitimcilerin bir çoğunun; öğrencinin bilişsel alanı mı güçlü, duyuşsal alanı mı güçlü, devinişsel alanı mı güçlü bilmiyor.

Sonuç ve Tartışma

Çalışmada müzik öğretmeni adaylarının çoğunluğunun özellikle pedal kullanımına, döneme ait teknikleri seslendirmeye, deşifreye, artikülasyon tekniklerini seslendirmeye ve eseri akıcı çalmaya yönelik teknik sıkıntılar yaşadığı sonucuna ulaşılmıştır.

GSL’de kalifiye olmayan öğretmen faktörü, yöresel farklılıklara bağlı olarak farklı öğretim programlarının uygulanması ve GSL sınavlarına giren öğrencilerin profil farklılıklarının, bu liselerde verilen piyano eğitiminin kalitesini düşürdüğü; dolayısıyla bu liselerden gelen öğrencilerde teknik sıkıntılar yaşanabildiği ortaya çıkmıştır. Ulaşılan bu sonuç, Jelen (2013, s. 278-279) tarafından gerçekleştirilen araştırmanın ‘AGSL mezunu öğrencilerin etüt ve eser seviyelerinin düşük olması, ciddi teknik ve müzikal altyapı eksikliklerinin bulunması ve donanımsız öğretmenlerle çalışılmış olması’ sonuçlarıyla paralellik göstermektedir. Aynı zamanda Yazıcı (2013, s. 146-147) tarafından Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi öğretmenleriyle gerçekleştirilmiş olan araştırmanın, AGSL öğrencilerinin piyanoda çeşitli gereklilikleri yerine getirme davranışlarının düşük olduğunu gösteren sonuçlarla da örtüşür nitelikte görülmektedir.

Müzik öğretmeni adaylarının çoğunluğunun teknik sıkıntılar yaşamaları, iyi bir müzik dinleme alışkanlığına sahip olmamaları ve armoni-müzik biçimleri-müziksel işitme gibi temel derslerle piyano dersini ilişkilendirememeleri nedenlerinden ötürü müzikal yorumu yansıtmada özellikle; müzikal biçim, cümleme ve döneme uygun yorumsal özelliklere dikkat edilmemesi şeklinde sorunlar yaşandığı saptanmıştır. Ulaşılan bu sonuç, Kahramansoy ve Kalyoncu’nun (2008, s. 99) yapmış olduğu araştırmadan elde edilen, müzik alan bilgisinin piyano dersine yeterince aktarılamadığı sonucuyla paralellik göstermektedir.

Öğretim elemanları müzik öğretmeni adaylarının çoğunluğunun piyanoda yetersiz olmaları, yeterince çalışma yapmamaları sebebiyle yoğun kaygı yaşadıkları, eleştirilme kaygısı yaşamaları ve bir müzik öğretmenin topluluk önünde performans sergilemesi gerektiğini göz ardı etmeleri sebeplerinden dolayı topluluk önünde performans sergilemekten kaçındıklarını düşünmektedir. Öğretim elemanlarına göre, müzik öğretmeni adaylarının çoğunluğunun düzenli bir çalışma prensibine sahip olmamaları ve öğretim programının işlevsel piyano becerilerine ağırlık vermemesinden ötürü, piyano performansı gelişimleri yeterli düzeye ulaşamamaktadır.

Öğretim elemanları, ideal bir müzik öğretmenin okul şarkılarına ve marşlara doğaçlama eşlik yapabilecek, öğrencilerine zevk eğitimi kapsamında solo performanslar sergileyebilecek ve piyanoda ses eğitimi çalışmaları yaptırabilecek düzeyde olması gerektiğini ifade etmişlerdir. Bu sonuç, Tecimer Kasap’ın (2005, s. 153), müzik öğretmeni adaylarının işlevsel piyano becerilerine sahip olması gerektiği yönündeki araştırma sonuçlarına benzerlik göstermektedir.

Öğretim elemanları müzik öğretmeni adaylarının piyano performansını geliştirebilmek adına öğrencilere çalışma disiplini kazandırılmasının, videoyla geri bildirim almadan faydalanılmasının, öğrenciye ait gelişim dosyası oluşturulmasının, piyano derslerine önkoşul getirilmesinin ve sıklıkla konser ve dinletiler düzenlemesinin yararlı olabileceğini düşünmektedirler. Videoyla geri bildirim yararlı olabileceği sonucu, Sarıcan Gündüz (2013, s. 93-94) tarafından gerçekleştirilen araştırmada elde edilen, videoyla geri bildirim performans kaygısını azaltmak açısından yararlı olduğu sonucuyla örtüşmektedir.

Öğretim elemanlarına göre, öğrencilerin Türk ezgilerine aşina olmalarından dolayı, piyano öğretim programında Türk ezgilerinden oluşan piyano metotlarına ihtiyaç duyulmaktadır. Elde edilen bu sonuç, Yokuş ve Demirbatır (2009, s. 527) tarafından yapılan araştırmanın ‘piyano eğitiminin her düzeyine yönelik Türk halk müziği kaynaklı piyano eserlerine ihtiyaç duyulduğu’ sonucuyla benzerlik göstermektedir.

Bu araştırma sonucunda; aşamalı ilerlemenin etkin biçimde yürütülebilmesi adına MEABD’de yer alan piyano derslerine önkoşul getirilmesi için gerekli çalışmaların yapılması, GSL’de verilen piyano

eğitiminin niteliğiyle ilgili geniş çaplı araştırmalar yapılması, MEABD'deki ilk öğretim yarıyılarında öğrencilere müzik öğretmenliği programının amaç ve çıktılarıyla ilgili bilgilendirme yapılması (oryantasyon programı vb gibi) önerilmektedir. Bunlara ek olarak, öğrencilerin piyanoya karşı motivasyonlarının artırılabilmesi adına; öğrencilere yaşadıkları problemlere yönelik çalışma stratejileri önerilmesinin, öz-düzenlemeli öğrenmeye dayalı çalışma için öğrencilerin teşvik edilmesinin ve piyanonun ilerideki meslek yaşamlarında sağlayacağı faydaların öğrencilere aktarılmasının yararlı olabileceği düşünülmektedir.

Kaynaklar / References

- Atasoy Karaduman, G.D. (2015). *Çalgı performansına yönelik zihinsel ve bedensel egzersiz rutinleri ve ısınma yöntemleri*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.
- Aydiner Uygun, M. (2012). Müzik öğretmenleri adaylarının piyano dersindeki öğrenme yaklaşımları düzeylerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi. *E-Journal of New World Sciences Academy*, 7 (4), 375-404.
- Ekinci, H. (2004). *Eğitim fakülteleri güzel sanatlar eğitimi bölümü müzik eğitimi anabilim dalı piyano derslerinde karşılaşılan teknik alıştırma sorunları: Hedefe uygun teknik alıştırma örnekleri*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul.
- Gasımova, T. (2010). Piyano öğrenme ve öğretme teknikleri. *Atatürk Üniversitesi Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*, 25, 99-106.
- Gün, E. (2014). *Piyano performansı öz yeterlik ölçeğinin geliştirilmesi ve uygulanması*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi, Burdur.
- Jelen, B. (2013). Türkiye’de müzik öğretmenleri yetiştirme sürecinde piyano eğitiminde karşılaşılan sorunlar. *Rast Müzikoloji Dergisi*, 1(1), 258-285.
- Kahramansoy, C. ve Kalyoncu, N. (2008). Müzik öğretmenliği programlarında görevli piyano öğretim elemanlarının müzik alan bilgisinin derse aktarımına ilişkin görüş, planlama ve uygulamaları. *Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Dergisi*, 28, 91-102.
- Merriam, S.B. (2013). *Nitel araştırma desen ve uygulama için bir rehber* S. Turan (Çev. Ed.). Ankara: Nobel Yayınları.
- Saraç, G. ve Şeker, H. (2010). Güzel sanatlar eğitimi bölümlerinde çalgı öğretimindeki performansın değerlendirilmesi. *Güzel Sanatlar Enstitüsü Dergisi*, 0 (20), 99-109.
- Sarıcan Gündüz, S. (2013). *Müzik eğitimi anabilim dalı öğrencilerinin müzikte performans kaygı düzeylerine video geri-bildirim yönteminin etkisi*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Say, A. (1996). *Müzik öğretimi*. Ankara: Müzik Ansiklopedisi Yayınları.
- Tecimer Kasap, B. (2005). İşlevsel piyano becerilerinin müzik öğretmenleri için önemi. *GÜ Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25(1), 149-154.
- Umuzdaş, M.S. (2010). *Piyano eğitiminde süreç ve ürün değerlendirilmesinin öğrencilerin erişim düzeylerine etkisi*. (Yayımlanmamış doktora tezi). Gazi Üniversitesi, Ankara.
- Yazıcı, T. (2013). Piyano öğretiminde karşılaşılan sorunların piyano öğretmenleri tarafından değerlendirilmesi. *Sanat Eğitimi Dergisi*, 1(2), 130-150.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (7. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2013). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri* (9. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yokuş, H. (2005). *Ülkemizde Türk Halk Müziği kaynaklı piyano eserlerinin piyano eğitiminde uygulanabilirliğinin değerlendirilmesi*. (Yayımlanmamış yüksek lisans tezi). Uludağ Üniversitesi, Bursa.
- Yokuş, H. ve Demirbatır, R. E. (2009). Müzik öğretmeni yetiştiren kurumlarda Türk Halk Müziği kaynaklı piyano eserlerinin piyano eğitiminde uygulanabilirliği üzerine bir araştırma. *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 22(2), 515-528.
- Yüksek Öğretim Kurumu. (2007). *Eğitim fakültesi öğretmen yetiştirme lisans programları*. <http://www.yok.gov.tr/documents/10279/30217/EĞİTİM+FAKÜLTESİ%20ÖĞRETMEN+>

YETİŞTİRME+LİSANS+PROGRAMLARI.pdf/054dfc9e-a753-42e6-a8ad-674180d6e382
adresinden elde edildi.

Yazarlar

Bilge PİRLİBEYLİOĞLU, Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda araştırma görevlisidir. Şu anda Gazi Üniversitesi Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı'nda doktora eğitimine devam etmektedir. Çalışma alanları piyano eğitimi ve özel müzik öğretim yöntemleridir.

Dr. Özlem AKIN ŞİŞMAN, Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda yardımcı doçenttir. Çalışma alanları keman eğitimi, oda müziği ve müzik eğitimi yöntem ve teknikleridir.

İletişim

Arş. Gör. Bilge PİRLİBEYLİOĞLU, Gazi Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Öğretmenliği Bilim Dalı, Ankara, Türkiye e-mail: bilgepi@hotmail.com

Yrd. Doç. Dr. Özlem AKIN ŞİŞMAN, Pamukkale Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı, Denizli, Türkiye e-mail: oakin@pau.edu.tr

Summary

Purpose and Significance. Music teacher candidates studying in the departments of music education in the universities are supposed to play the piano as a result of the piano education they got through their university education. Because piano is a polyphonic instrument that music teachers can easily use in their lessons as an accompaniment instrument. Music teacher candidates should have certain technical and musical competence for a good piano performance. The aim of this research is to answer the question of “What are the piano instructors’ opinions about the piano performance of the music teacher candidates?” to determine at what level the music teacher candidates can benefit the piano education which has an important role in their music education. The study might be significant as it determines the expected level of piano performance from a music teacher candidate with the opinions of the piano instructors. It, additionally, indicates the difficulties experienced in piano education which are given to the music teacher candidates.

Method. As this study aimed to learn the opinions of the piano instructors about the piano performance of music teacher candidates, it used qualitative research methods. 12 piano instructors, who offered the course of piano in the departments of music education during the 2014-2015 Academic Year from four different state universities, namely, Adnan Menderes University, Dokuz Eylül University, Muğla Sıtkı Koçman University and Pamukkale University, participated in the present study. The selection of the participants was made through the use of convenience sampling because some instructors giving the same course avoided participation, which stood to be against principle of volunteering. 9 of the participants held a bachelor degree from music education while the other three were graduates of conservatory. The data was collected through semi-structured interviews made by the researcher respectively with all of the participants. The interview form prepared by the researchers was used in each interview. In the interview form preparation process, the relevant literature firstly was reviewed and then, six open-ended questions were written. Following this, two music education and one education science experts were invited to comment on these six questions and it was found that they were relevant with the aims of interviewing. In line with the pilot study conducted with the participation of three instructors, another additional open-ended question was added to the interview form and consequently, the final version of the interview form was generated with the inclusion of seven open-ended questions. Each interview was recorded in line with the consent taken from the participating instructors. Participants were informed about the aims of the interviews and its duration which was approximately 45 minutes at the very beginning of the interview. Data was analyzed by descriptive analysis method. The sound recordings were transcribed firstly and then they were organized by the researcher considering the questions used in the interviews. The interviewees were coded as O.E.1, O.E.2, etc. The qualitative data was grouped under six themes. The themes were named as, respectively, technical competence, musical competence, performing in public, the improvement of piano performance, the expected piano performance from music teachers, developing piano performance.

Results and discussion. Findings revealed that nine of the instructors had the opinion that music teacher candidates failed to fulfill the technical competence while three of them thought they had the required technical competence. The ones who were not satisfied with teacher candidates’ technical competence indicated that music teacher candidates had problems especially in using pedals, vocalizing the work as a way which is technically appropriate to the period that the song was composed, sight-reading, vocalizing articulation techniques, playing the song fluently and they had a low level of instrument control. It was remarkable that all of the instructors stated that teacher candidates coming from the fine arts high schools used inappropriate technical habits. Ten of the

participants expressed that music teacher candidates failed to represent the musical interpretation sufficiently while the rest states they were pleased with the candidates' musical interpretation. As for the reasons of the candidates' interpretation, they stated that students' problems in their technical improvement, their failure of getting in the habit of listening to music, the music genres that they were listening, their failure of associating the basic music courses such as harmony, music genres and audition with the course of piano, their weak artistic skills. Out of the 12 instructors whose opinions about students' performance in public were asked, ten of them expressed that students avoid from playing piano in public, while two of them stated students don't have problem about public appearance. They mostly thought that this avoidance was derived from students' incompetence in piano while some of them supposed that it was because of their high-anxiety level. Two of the instructors believed students improve their piano performance sufficiently while ten of the instructors disagreed. This problem arose from the fact that the study discipline of the students and inappropriate arrangement of the music education's curriculum. Based on the opinions of most of the piano instructors, the expected piano performance from music teachers was to especially accompany some school songs, organize choir studies with their students, and organize some short concerts. When the instructors were asked to express their opinions about the improvement of piano performance of music teacher candidates, the instructors suggested that it would be effective to make the candidates gain study discipline, make use of the videos for feedbacks, prepare an improvement file for each student, set precondition for piano course, give regular concert and auditions and place more emphasis on functional piano skills and Turkish tunes in the curriculum of music teacher education.